

ИЗВЈЕШТАЈ

о оцјени подобности студента, теме и ментора за израду докторске дисертације

1. ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Орган који је именовео комисију: Сенат Универзитета у Бањој Луци

Датум именовања комисије: 19. 9. 2024.

Број одлуке: 02/04-3.1957-82/24

Чланови комисије:

1.	Шолаја Милош	Редовни професор	Међународни односи и безбједност
	Презиме и име	Звање	Научно поље и ужа научна област
	Универзитет у Бањој Луци – Факултет политичких наука		Предсједник
	Установа у којој је запослен-а		Функција у комисији
2.	Атлагић Сениша	Редовни професор	Политиколошко-социолошке студије
	Презиме и име	Звање	Научно поље и ужа научна област
	Универзитет у Београду – Факултет политичких наука		Члан
	Установа у којој је запослен-а		Функција у комисији
3.	Симовић Владе	Ванредни професор	Политичка теорија
	Презиме и име	Звање	Научно поље и ужа научна област
	Универзитет у Бањој Луци – Факултет политичких наука		Члан
	Установа у којој је запослен-а		Функција у комисији

2. ПОДАЦИ О СТУДЕНТУ

Име, име једног родитеља, презиме: Матија (Владан) Милошевић

Датум рођења: 9. 6. 1988.

Мјесто и држава рођења: Београд, Република Србија

2.1. Студије првог циклуса или основне студије или интегрисане студије

Година уписа:	2007.	Година завршетка:	2014.	Просјечна оцјена током студија:	6,8
---------------	-------	-------------------	-------	---------------------------------	-----

Универзитет: Универзитет у Београду

Факултет: Правни факултет

Студијски програм: Пословно-правни смјер

Стечено звање: Дипломирани правник

2.2. Студије другог циклуса или мастер студије

Година уписа:	2015.	Година завршетка:	2017.	Просјечна оцјена током студија:	8,2
---------------	-------	-------------------	-------	---------------------------------	-----

Универзитет: Московски државни институт међународних односа Министарства иностраних послова Руске Федерације (МГИМО)

Факултет: Факултет политичких наука

Студијски програм: Политика и економија у Евроазији

Назив завршног рада другог циклуса или мастер тезе, датум одбране: Улога ОДКБ у руској спољној политици, 30. 5. 2017.

Ужа научна област завршног рада другог циклуса или мастер тезе: Међународни односи

Стечено звање: Магистар политикологије

2.3. Студије трећег циклуса

Година уписа:	2019.	Број ECTS остварених до сада:	120	Просјечна оцјена током студија:	8.83
---------------	-------	-------------------------------	-----	---------------------------------	------

Факултет: Факултет политичких наука

Студијски програм: Докторски студиј друштвених наука

2.4. Приказ научних и стручних радова студента

РБ	Подаци о референци	Категорија ¹
1.	Malešević, M. 2024. Between History and Dream: Decoding Fellini's „And The Ship Sails On“. In Film and Politics ed. Matić, I. Belgrade: Institute for Political Studies DOI: 10.18485/ips_film_politics.2024.ch29	

¹ Категорија се односи на оне часописе и научне скупове који су категорисани у складу са Правилником о публикавању научних публикација („Службени гласник РС”, бр. 77/17) и Правилником о мјерилима за остваривање и финансирање Програма одржавања научних скупова („Службени гласник РС”, бр. 102/14) односно припадност рада часописима индексираним у свјетским цитатним базама.

<i>Кратак опис садржаја (до 150 ријечи):</i>		
РБ	Подаци о референци	Категорија
2.	Malešević, M. 2024. Skitizam i evroazijstvo: tragovima ruske strateške kulture. Srpska politička misao vol. 83, br. 1, str: 59 – 76. Beograd: Institut za političke studije. DOI: 10.5937/spm83-46175	
<i>Кратак опис садржаја (до 150 ријечи):</i> Обједињени приказ идејних основа скитизма и евроазијства на једном месту наглашава концептуалну сродност два покрета али и њихову узрочно-последичну везу. Реч је о историјско-друштвеним феноменима који су последица стихијске еволуције руске културно-политичке мисли током критичних година Великог рата и Октобарске револуције, својеврсном медијуму путем кога реконструишемо „дух времена”. Ипак, рад је окренут будућности, много више него прошлости јер су идеје укорјењене у овим покретима актуелније данас него што су то биле пре једног века. О томе сведочи и стварање Евроазијске уније, руски заокрет на Исток, сукоб са колективним Западом и многе друге геостратешке одлуке руских руководиоца које своје утемељење проналазе управо у скитској и евроазијској доктрини. Стога, идеје ових покрета не треба посматрати само као историјски извор, већ и као концептуални оквир за формирање руске стратешке културе у XXI веку.		
РБ	Подаци о референци	Категорија
3.	Malešević, M. 2022. Društvena i ekonomska kriza kroz prizmu Kondratijevljeve teorije dugih talasa. Sociološki pregled vol. 56, br. 2 str. 658-679. Beograd: Srpsko sociološko društvo. DOI: 10.5937/socpreg56-35119	
<i>Кратак опис садржаја (до 150 ријечи):</i> Размере савремене економске кризе срушиле су теорије о линеарном и саморегулативном тржишту. Испоставило се да је „невидљива рука” Адама Смита најобичнији мит у служби одржавања монопола. У потрази за алтернативним тумачењима, одлучујемо да предмет рада буде сагледавање размера светске кризе и реакција великих сила из угла Кондратијевљеве теорије дугих таласа. На почетку, излажемо основне теоријске поставке, допуњене савременим социолошким тумачењима. Затим, издвајамо друштвено-технолошке факторе од пресудног утицаја на смену дугих таласа. На крају, скицирамо однос снага између великих сила и њихове будуће гекултурне стратегије. Рад има за циљ да проникне у механизам закономерних криза и укаже на неопходност примене теорије дугих таласа при изради стратешких докумената на највишем нивоу.		
РБ	Подаци о референци	Категорија
4.		
<i>Кратак опис садржаја (до 150 ријечи):</i>		
РБ	Подаци о референци	Категорија
5.		
<i>Кратак опис садржаја (до 150 ријечи):</i>		
<i>Оцјена релевантности научне и стручне активности кандидата за предложену тему дисертације:</i> Кандидат Матија Малешевић се већ неколико година бави проучавањем питања стратешке културе и разних фактора који утичу на њено обликовање и		

формирање.		
Да ли студент испуњава прописане услове?	<u>ДА</u>	НЕ

3. ПОДАЦИ О МЕНТОРУ

Име и презиме: Жељко Будимир

Академско звање: доцент

Научно поље и ужа научна област: Друштвене науке, Међународни односи и безбједност

Матична институција стицања избора у звање: Универзитет у Бањој Луци – Факултет политичких наука

Биографија (до 300 ријечи):

Жељко Будимир рођен је 14. новембра 1977. године у Санском Мосту. На Правном факултету Универзитета у Бањој Луци дипломирао 2004. године. Магистрирао је на Факултету политичких наука Универзитета у Београду из области Међународних односа. На истом факултету је и докторирао 2020. године из области међународних односа и геополитике.

У периоду од 2004. до 2012. године обављао је функцију руководиоца сектора за правне послове у Телекому Српске а.д. Бања Лука. На Факултету политичких наука Универзитета у Бањој Луци запослио се 2012. године као виши асистент те је у том звању био до 2020. године када је изабран у наставничко звање доцента. Обављао је и савјетничку функцију српском члану Предсједништва БиХ, Милораду Додiku од 2019. године. Током 2022. године именован је за министра за научнотехнолошки развој и високо образовање у Влади Републике Српске. Област научног интересовања су му међународни односи, геополитика, стратегијске студије те међународна безбједност. Активно говори енглески језик, а пасивно користи руски језик. Извршни је уредник научног часописа Политеиа – ФПН Бања Лука. Такође је и члан редакције научног часописа Међународни проблеми – Институт за међународну политику и привреду Београд, Удружења за политичке науке Србије, Удружења правника Републике Српске, Центра за стратешка истраживања као и редакције Енциклопедије Републике Српске. До 2022. године био је члан управног одбора ЈУ Центар за друштвено-политичка истраживања.

Радови из области којој припада приједлог теме докторске дисертације:

РБ	Навести појединачно радове, књиге, поглавља. Додати потребан број редова. Користити исти стил за навођење свих референци.	Категорија
1.	“Европска унија и Босна и Херцеговина – прилог изучавања политике у плуралним друштвима”, оригинални научни рад – часопис Српска политичка мисао, vol. 82 број 24 (2023), Институт за политичке студије Београд	
2.	„Ukrainian crises scenarious and Possible influence on Balkans Geopolitics”, оригинални научни рад – часопис, The Review of International Affairs,	

	Issue 2 – 2022, Институт за међународну политику и привреду Београд	
3.	„Темељи српске геополитичке школе“, прегледни научни рад - часопис Политеиа, број 17/2019, Факултет политичких наука Бања Лука	
4.	Етно-демографске промене и геополитичке последице – случај захтева за територијалну аутономију мађарске националне мањине на северу Србије“, оригинални научни рад - часопис Политеиа, број 16/2018, Факултет политичких наука Бања Лука	
5.	“International Political Communication and Influence of Information and Communication Technologies on Contemporary International Relations” оригинални научни рад - часопис Политеиа, број 13/2017, Факултет политичких наука Бања Лука	
Да ли ментор испуњава прописане услове?		<u>ДА</u> НЕ

4. ОЦЈЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ		
4.1. Формулација назива дисертације (наслова)		
(Ре)конструкција југословенске стратешке културе: од револуционарне авангарде до социјалног модернизма		
Да ли је наслов тезе подобан?	<u>ДА</u>	НЕ
4.2. Научно поље и ужа научна област		
Друштвене науке, међународни односи и културологија		
Да ли су научно поље и ужа научна област исти као код првог ментора/другог ментора?	<u>ДА</u>	НЕ
4.3. Предмет истраживања		
<p>Концепција стратешке културе у стратегијским и безбедносним наукама постаје незаобилазни инструмент практичне анализе међународних субјеката и њихових дугорочних стратегија. Она долази на смену статистичким и математичким моделима предвиђања засниваних на „рационалном избору“ која су преовлађивала у другој половини XX века. Стратешко-културна истраживања полазе од претпоставке да међународни актери нису у потпуности рационални субјекти, те да употреба силе у решавању конфликта зависи и од културолошких, идеолошких и организационих фактора (Snyder 1977). Другим речима, политичке и војне одлуке не произилазе из објективног стања на терену, већ из субјективних представа о реалности. Како би предвидели понашање конкретног међународног субјекта, неопходно је разумети културни контекст и мреже значења на којима државна заједница почива. (Johnston 1995). Дакле, потребно је превазићи сопствене етноцентричне погледе на стварност и посматрати догађаје очима других културна и нација.</p> <p>Схваћена на погодан начин стратешка култура може послужити за унапређивање међународне комуникације и сарадње, али такође и разумевање сопствених политичко-стратешких преференција (Gray 2003). То јест, она може помоћи у спознаји самог себе и свог колектива. У конкретном случају, стратешко-културни приступ помаже нам да се ослободимо идеолошких и етничких предрасуда због којих југословенско културно наслеђе и даље остаје замагљено. Реч је о методолошком инструменту подобном за</p>		

свеобухватно сагледавање југословенског феномена и његовог место у међународној политици. Проучавајући југословенску стратешку културу, желимо пре свега да разумемо специфичну мрежу симбола унутар које су створене југословенске представе о реалности, „стање свести“ у коме конкретне стратешке одлуке имају унутрашњи смисао и логичан след. Дакле, нас занима онај део стратешке културе који се интересује конститутивним питањима, „како“ процеси теку и зашто се нешто догодило (Azenhamer 2022). Овим иновативним приступом покушавамо да премостимо генерацијски јаз, разумемо начин размишљања и стратешког опредељења „Југословена“ који су живели и одрастали у потпуно другачијим друштвено-политичким условима од данашњих. Тек када будемо у стању да протумачимо аутентичну југословенску (стратешку) културу, можемо донети суд о њеној исправности, евентуално и релевантност у савременим међународним околностима.

Југословенска стратешка култура значајна је не само због разумевања сопствене историје већ и због популаризације културолошког приступа међународним односима. Чињеница је да Југославија током релативно кратког постојања, остварује несразмерно велики успех у међународној политици. Без обзира на слабу материјалну базу, глобални престиж Југославије током периода Хладног рата, посебну у оквиру Покрета несврстаних, често се изједначавао са СССР-ом и Сједињеним Државама (Bogetić 2019). Стојимо на становишту да је пресудан фактор за високо позиционирање у међународној политици била управо специфична стратешка култура. Иако је концепција стратешке културе први пут формулисана тек крајем 70-их година у Сједињеним Државама, руководство у Београду несумњиво је много раније препознавало улогу културе приликом стратешког позиционирања. У том контексту, успон и пад Југославије представља одличан (парадигматичан) пример значаја (стратешке) културе за једну земљу.

Из наведеног следи да је главни предмет нашег истраживања југословенска култура, друштвено-политичке околности које утичу на њено формирање, затим еволуција током периода краљевине и социјализма, али и врхунац, током 70 их година прошлог века, када Београд постаје „тампон зона између истока и запада, слободна територија свега и свачега, раскрсница Холивуда и Мосфилма“ (Zečević 2023). Пратимо линију развоја идеје „јужнословенског уједињења“ иницираног од стране предратне револуционарне омладине, па све до „јужнословенског разједињења“ током 80-их година прошлог века. Посредством културе, Југославију посматрамо као заокружену културно-историјску целину, без обзира на политичко-идеолошки дисконтинуитет. На први поглед, могло би се рећи да је предмет нашег истраживања искључиво књижевна критика или историја националне културе. Међутим, поред анализе културно-уметничких израза, ми покушавамо да прикажемо начин на који се они одражавају на друштвено-политичку стварност. Показујемо да између уметничког и политичког деловања не постоје јасне границе, већ да је њихова испреплетаност и међузависност правило, а не изузетак (Flaker 1988). Пред собом имамо писце, песнике и уметнике који су потпуно свесни субјекти идеолошких структура, чији творевине нису само одраз стварности, већ покушај њене конструкције.

Према нашем схватању, култура је пре свега стваралачка делатност, несводљива искључиво на репродукцију традиције, историјских споменика и обичаја (Pić, 1987). Придржавајући се конструктивизму, сматрамо да не ствара држава културу, већ култура ствара државу. Тако на пример, пре него што ће Бизмарк ујединити свој народ, немачки писци, филозофи и песници из периода романтизма већ су „замислили своју заједницу“. (Anderson 1990) По том принципу, за разумевање југословенског феномена пресудно је издвојити људе који „замисљају јужнословенску заједницу“ и препознати културно-

историјски контекст у којем они стварају своје визије. Српска историографија, слично као и марксистичка, стоји на становишту да је југославенска творевина производ француског и англосаксонског либерализма коме тежи српска грађанска елита како би се ослободила аустро-угарског конзерватизма. (Ković 2015) Другим речима, Југославија настаје под утицајем културе модерне, просвећене грађанске класе и друштвено-економских формација Новог доба. По тим теоријама, кључни недостатак Југославије је релативно кашњење за осталим западно европским нацијама. Италија и Немачка, имале су довољно времена за националну консолидацију, док уједињене Јужне Словене после само 20 година чека нови рат.

Не оспоравајући наведене „реалистичке“ и „еволуционе“ факторе јужнословенског уједињења, ипак се изоставља пресудни чинилац. У нашој дисертацији показујемо да су највећи заговорници југословенства заправо ђаци и студенти, занесењаци и идеалисти (Dediјer 1966). Са једне стране, имамо грађанску класу која на „народно уједињење“ гледа са скепсом, сврставајући га у домен научне фантастике. Са друге стране, имамо „национал-револуционарну омладину“ спремну да жртвује своју младост одмах и сада. Њима је једнако стран француско-енглески либерализам, као и руско-аустријски конзерватизам. Они одбацују тактику „ситних корака“ и парламентарне борбе, и у складу са најпрогресивнијим тенденцијама у датом историјском времену, предводе револуционарни талас интернационалног карактера. Није реч о марксизму у строгом смислу речи, који почетком XX века престаје да буде револуционарна идеологија, већ о модернистичком културном покрету који „прожима готово све области човековог интелектуалног и стваралачког живота“ (Radulović 1989). Модернисти на специфичан начин испољавају бунт и незадовољство модерним тенденцијама савременог друштва, теже раскиду са грађанским институцијама културе и одбацују традиционалне представе о вишој цивилизацији и нижим примитивним друштвима (Marino 1997).

Иако захвата практично целу Европу, најаутентичнији модернизам проналазимо управо у југословенској национал-револуционарној омладини и њиховој културно-просветитељској мисији. Много фактора је утицало да авангардне фантазије постану реалност управо код Јужних Словена, о чему ћемо свакако посветити посебну пажњу у дисертацији. На овом месту само желимо да истакнемо да се у историјским и политичким наукама културни феномен модернизма у великој мери је занемарује. Кривица лежи на књижевној критици и теорији која није дала јасне термилошке и хронолошке границе модернистичке епохе (Andonovska 2021). Термилошка разлика између модерне и модернизма врло често се занемарује, те се потоња сматра само као најсавременија струју модерне уметности, иако је реч о фундаментално заокрету у односу према претходној. Ништа боља ситуација није ни са експресионизмом, авангардом и надреализмом, покретима који имају претензија на неки посебан статус, уместо да се зарад бољег разумевања посматрају као део јединствене културно-историјске епохе коју карактерише „аутономни естетизам“ (Birger 1998). Тако на пример, књижевна теорија нема једнозначни одговор по питању Милоша Црњанског. Није најјасније да ли је један од најзначајнијих српски аутора био модерни или модернистички, експресионистички или авангардистички писац.

Усвајањем тезе да је модернизма један од значајнијих фактора јужнословенског уједињења, Југославију и њен историјски пут, осветљава се на један потпуно нови начин. То би значило да југославенска творевина није била производ секуларизма, прогресивизма и индустријализма као што је то случај појединим нацијама Западне Европе, већ пре свега „оптимална пројекција будућности“ и модерни бунт, не само према „цивилизованој Европи“, већ и сопственој „позападњаченој елити“. Револуционарна омладина интуитивно

замишља Југославију као одговор на егзистенцијална претња која захватају цело човечанство. За њих, југословенство представља својеврсно месијанство које превазилази националне оквири и поприма интернационалне димензије (Andonovska 2021). Оно се може разумети само у контексту модернистичког таласа, активној потрази за виталношћу, животном енергијом и вишим друштвено-моралним вредностима. Говоримо о тренутку непосредно пред почетак Првог светског рата, када Европу захвата друштвено-политичка криза, јефтине шовинизам и малограђанштина и када се аутентични европски духови окрећу Истоку „културама које још увек нису захваћене културом“ (Ovsyannikov 2020). „Нови позитивни концепт варваризма“ у оквирима модернистичких струјања подстакнуо је најпрогресивније словеначке и хрватске уметнике, да се окрену Истоку и да у српским суседима потраже нову митологију која ће „препородити“ њихову културу. Најпознатији хрватски уметник Мештровић, нову митологију препознаје у Косовском боју који га инспиришу за конструисање Видовданског храма. Његов сецесионистички стил изражава тежњу за одвајањем од европског класицизма и историзма представљајући добар пример нове модернистичке епохе.

Управо је модернистички културни талас најзаслужнији што Јужни Словени започињу потрагу за алтернативним облицима разваја у сопственој традицији, одбацујући либерално-грађански Запад. Револуционарна авангарда представља кључно симболичко поље, дескриптивни и имагинарни тип унутар кога се конструише аутентично југословенство. То симболичко поље из чисто литералних и уметничких израза преливало се на политику, друштвене уређење, а како ћемо касније видети и на стратешку праксу. Стога, за нас нису битне конкретне личности као што су Александар Карађорђевић или Јосип Броз, већ референтни систем у којима се формира културно-симболичке преференције о природи сукоба, избору непријатеља и делотворности примене силе (Johnston 1995). Симболички систем који чини могућим политичке акције повезане са стратешком праксом (Lock 2010).

Модернизам и његови деривати као што су авангарда, надреализам, социјални модернизам нису постали стратешка култура ни након формирања Краљевине СХС. Модернистичка култура остаје у позадини, на друштвеним маргинама, активно критикујући режим Александра Карађорђевића за његов „либерално-буржујски интернационализам“. Слична ситуација је за време „ретрогарде“ и Другог светског рата, све до резолуције информбироа 1948. Тек након идеолошких разрачунавања и извесног „Сукоба на левици“ југословенско руководство опредељује се за модернизам (Videkanić 2020). Заборављени југословенски надреалисти постепено преузимају примат у културним установама, а социјални модернизам се позиционира као доминантни стил у свим формама уметности. Културни процеси током 50-их година, праћени су покушајима вођења независне спољне политике, одржавању „еквидистанцу“ између источног и западног блока (Vogetić 1990). У складу са „позитивним варварством“, карактеристичним за модернистичке стилске формације, Београд се окреће земљама трећег света и нуди своју културну матрицу у борби против западног хегемонизма. Управо крај 50-их и почетак 60-их означава тренутак синхронизовања културне и стратешке праксе, стварање једне посебне југословенске стратешке културе, утемељене на сопственим традицијама.

Посматрајући кроз призму стратешке културе, видимо да југословенски модернизам има више прогресивног и интернационалног, чак и од СССР-а. Док се Москва, након Другог светског рата задовољава „спокојном изолацијом“ чекајући социјалну револуцију у „развијеним индустријама западне Европе“, Београд не пристаје на мирну коегзистенцијом два супротстављена пола и покреће револуционарне и антиколонијалне процесе заосталог и „варварског“ глобалног југа. Био је то јасан сигнал да се Југославија

залаже за „алтернативне путеве модернизације“ (Gaonkar 2001), да постаје „бунтовник без разлога“. Београд одбацује просветитељство и неопходност буржујских револуција, стреми рушењу старог колонијалног поретка и успостављању новог поретка заснованог на равноправности (Petković 1974). Тај стратешко-културни моменат постао је основа онога што називамо доктрином несврставања. Касније, након распада СССР и глобалне контрареволуционарне еуфорије, Југославија се нашла у незавидној ситуацији. Парола „Европа нема алтернативу“ значило је одрицање од сопствене традиције, напуштање модернистичке стратешке културе на чијим основама је југословенство изграђивано.

На основу наведеног, напад НАТО пакта на Србе, најбројнији етничку групу унутар Југославије, тумачимо као рат против југословенства, његовог културно-историјског наслеђа. Међутим, у српским научним круговима ова чињеница се превиђа, те је фокус стратешко-културног истраживања претежно уско-национални, оријентисан на Републику Србију, врло ретко на друге државе, никад Југославију. Научна сазнања о стратешкој култури савременог српског друштва обухваћена су у тематском броју часописа „Војно дело“ под насловом: „Стратешка култура као детерминанта националне безбедности и функцији подршке концепту војне безбедности“ (Војно Дело 2019). У наведеном зборнику научних радова, српска стратешка култура се посматра искључиво са националног становишта према коме је култура детерминисан и непромењив чинилац, укорењен у средњовековној традицији и народном менталитету. Југословенско културно наслеђе се потпуно занемарује, иако видимо да међу савременим историчарима уметности интерес за југословенску авангарду експоненцијално расте. Јубиларна стогодишњица оснивања авангардног часописа Зенит 2021. године изазвала је велику пажњу и посведочила о својеврсној ренесанси модернистичке културе која је нераздвојна од југословенског контекста.

На конкретном примеру видимо приличну несразмеру између културолошког и политичког приступа југословенском наслеђу. Иако први испољава ванредна интересовања, препознаје високе уметничке домете, други га у потпуности занемарује. Управо посредством концепције стратешке културе овај „дисциплинарни раскол“ домаће академске заједнице покушавамо да превазиђемо. За почетак, потребно је признати да је у ширем културно-историјском и међународном контексту, феномен Југославија и даље под велом тајни, не протумачен и не објашњен до краја. Иако су сви делови мозаика пред нама, они су разбацани по разним странама, подељени између различитих дисциплина, културе и стратегије, идеологије и политике. За историју Југославије и њене културе могло би се рећи да „од густине дрвећа не можемо да видимо шуму“. Зато је ту стратешка-култура која би требало да нам отвори један нови угао перцепције и помогне у тумачењу југословенске идеје која нужно почиње преиспитивањем догматског становишта према коме настанак Југославије означава ширење либералне демократије. Такође, стратешко-културни приступ би требало да нам одговори на питање да ли је Југославија само инструмент западних геостратешких интереса или се заправо реч о посебном културном обрасцу помоћу кога Београд током 20 века „суверено“ осваја врх међународне политике.

Да ли је предмет истраживања релевантан и у складу са предложеним насловом?	<u>ДА</u>	НЕ
---	-----------	----

4.4. Релевантност и савременост коришћених референци и литературе са списком литературе

Литература је релевантна и савремена за предметно истраживање и чини је 102 библиографске јединице за почетак истраживање.

1. Ajzenhamer, V. 2020. Strateške studije u službi hegemonije: pogled na stratešku kulturu iz ugla druge generacije. *Vojno Delo*, Vol. 72 br. 4.
2. Alfirvić, Đ. 2016. Ekspresionizam u srpskoj arhitekturi. Beograd: Orion art.
3. Anderson, B. 1990. Nacija zamišljena zajednica. Zagreb: Školska knjiga.
4. Andonovska, B. 2021. Avangardno jugoslovenstvo predratne omladine. In *Modernizam i avangarda u jugoslovenskom kontekstu*. Beograd: Institut za književnost i umetnost.
5. Andrić, I. 1981. Umetnik i njegovo delo. Beograd: Prosveta.
6. Berzina, I. 2020. From total to comprehensive national defence. *Journal on Baltic Security*.
7. Birger, P. 1998. Teorija avangarde. Beograd: Narodna knjiga.
8. Bogdanovic, B. 1966. Urbanističke Mitologeme. Beograd: Vuk Karadzic.
9. Bogetić, D. 1990. Koreni jugoslovenskog opredeljenja za nesvrstanost. Bačka Topola: Narodna Štamparija
10. Bogetić, D. 2019. Nesvrstanost kroz istoriju: od ideje do pokreta. Kraljevo: Graficolor.
11. Chul, C. 2009. Conventional and Critical Constructivist Approaches to National Security. *The Korean Journal of International Relations* Vol. 49 Br. 3 str 75-102.
12. Cox, R. 1987. Gramsci, Hegemony and International Relations: An Essay in Method. *Millennium: Journal of International Studies*, Vol. 12 Br.2
13. Crnjanski, M. 1987. Dnevnik o Čarnojeviću. Beograd: Nolit
14. Crnjanski, M. 1987. Roman o Londonu. Beograd. Nolit.
15. Čavoški, J. 2021. The Evolution of NAM's Role in The World Affairs During The Cold War Decades In The 60's Anniversary of The Non-Aligned Movement. Belgrade: Institute of International politics and Economics.
16. Čerina, V. 1912. Beograd bez maske. Split: Društvena Tiskara
17. Čubrilović, V. 1982. Istorija političke misli u Srbiji XIX veka. Beograd: Narodna knjiga
18. Ćorović, V. 2011. Istorija Srba. Beograd:Partenon

19. Ćosić, B. 2015. Deset pisaca, deset razgovora. Beograd: Službeni glasnik.
20. Dedier, V. 1966. Sarajevo 1914. Beograd:Prosveta.
21. Dimić, Lj. 2014. Jugoslavija i Hladni rat: ogledi o spoljnoj politici Josipa Broza Tita. Beograd: Arhipelag
22. Dimitrijević, V. 2022. Jugoslovenski mesijanizam i srpsko stanovište: ogled iz istorije identiteta. Beograd: Donat graf.
23. Donadini, U. 1917. Kamena s ramena. Zagreb: (s.n.).
24. Donadini, U. 1917. Vijavice. Zagreb: Merkur
25. Dučić, J. 2018. Spomenik Vojislavu. In Aleksandar Belić, srpski lingvista veka Knjiga 3. str. 179-184.
26. Ekmečić, M. 2021. Stvaranje Jugoslavije. Novi Sad. Pravoslavna reč.
27. Erjavec, A. 1991. Ideologija i umjetnost modernizma. Sarajevo: Svetlost.
28. Felicinović, J. 1917. Nova mlada Hrvatska/Stražar s Jadrana. Split: Leonova tiskara.
29. Flaker, A. 1984. Poetika osporavanja: avangarda i književna levica. Zagreb:Školska knjiga.
30. Flaker, A. 1988. Nomadi ljepote: intermedijalne studije. Zagreb: Grafički zavod Hrvatske
31. Gaćinović, R. 2018. Mlada Bosna. Beograd: Evro Book.
32. Gaćinović, V. 1956. Ogledi i pisma. Sarajevo: Svetlost.
33. Gajević, D. 1985. Jugoslovenstvo između stvarnosti I iluzije. Beograd: Prosveta.
34. Gaonkar, P. 2001. On Alternative Modernities. in *Alternative Modernities*. Durham: Duke University Press.
35. Gerc, K. 1998. Tumačenje kulture. Beograd: Čigoja štampa.
36. Gray, C. 2003. Strategic Culture as Context: The First Generation Strikes Back. in *Strategy and History: Essays on theory and practice*. London and New York: Routledge.
37. Hamović, D. 2018. Slovenska samosvest moderne Srpske poezije. In Srpska slavistika: kolektivna monografija. Beograd: Međunarodni slavistički centar na Filološkom fakultetu

str. 359-372.

38. Hay, C. 2002. *Political Analysis: A Critical Introduction*. London: Palgrave
39. Ilić, M. 1987. *Socijologija kulture i umetnosti*. Beograd: Naučna knjiga.
40. Jakovina, T. 2011. *Treća strana hladnog rata*. Zapresić: Fraktura.
41. Jakovina, T. 2021. *Budimir Lončar: od Preka do vrha sveta*. Beograd: Službeni glasnik.
42. Jevtić, B. 1965. *Nove generacije: Književnost Mlade Bosne*. Sarajevo: Svjetlost
43. Johnston, A. 1995. *Cultural Realism: Strategic Culture and Grand Strategy in Chinese History*. Princeton: University Press.
44. Johnston, A. 1995. Thinking about Strategic Culture. In *International Security*, Vol. 19 br. 4. Cambridge The MIT Press.
45. Kalifa, D. 2017. *The Belle Epoque*. New York: Columbia University press
46. Klauzevic, K. 1951. *O ratu*. Beograd: Vojno delo.
47. Klein, B. 1988. Hegemony and Strategic Culture: American Power Projection and Alliance Defence Politics. In *Review of International Studies* Vol. 14, br. 2. Cambridge: University Press.
48. Klein, B. 1994. *Strategic Studies and World Order*. Cambridge University Press.
49. Knežević, M. Pojava i pojam strateške kulture - odnos strategije i kulture: čemu strateška kultura. *Vojno delo* vol. 71, br. 8.
50. Konstantinović Z. 1980. *Ekspressionizam*. Gornji Milanovac: Dečije novine.
51. Kopanja, M. 2020 Francuska (geo)strategija za Zapadni Balkan: trasiran put ili put u nastajanju. *Međunarodna politika* vol. 80, br. 1179.
52. Ković, M. 2014. *Političke ideje Jovana Skerlića*. Letopis matice srpske
53. Ković, M. 2015. *Srbi 1903 – 1914: istorija ideja*. Beograd: Clio
54. Lock, E. 2010. Refining strategic culture: return of the second generation. *Review of International Studies*, Vol. 36, Issue 3, Cambridge: University Press
55. Longhurst, K. 2004. *Germany and the use of force*. Manchester: University Press.

56. Malešević, M. 2024. Skitizam i evroazijstvo: tragovima ruske strateške kulture. Srpska politička misao vol.83, br.1, str. 59-76.
57. Manojlović, T. 1997. Osnove i razvoj moderne poezije. Zrenjanin: Gradska narodna biblioteka.
58. Marino, A. 1997. Moderno, modernizam, modernost. Beograd: Narodna knjiga.
59. Matoš, A. 1952. Odabrani tekstovi. Zagreb: Školska knjiga.
60. Micić, Lj. 1920. Spas duše. Zagreb. Knjižara St. Kugli.
61. Milenković, M. 2019. Prilog određivanju političkih činilaca strateške Kulture. Vojno delo vol. 71, br. 8.
62. Milnović, V. 2023. Rezervna kultura: tradicija i rana avangarda u kontekstu srpske književnosti. Beograd: Službeni glasnik.
63. Mitrinović, D. 1991. Sabrana djela. Sarajevo: Svetlost.
64. Nenin, M. 2015. Krfski Zabavnik. Andrićgrad: Andrićev institut.
65. Ovsyannikov, V. 2020. Oriental utopia in the discourse of Russian reactionary modernists. Research Result. Social Studies and Humanities, Vol 6 Br. 4 str. 49-60.
66. Palavestra, P. 1985. Nasledje srpskog modernizma. Beograd: Prosveta.
67. Palavestra, P. 2003. Dogma i utopija Dimitrija Mitrinovića: počeci srpske književne avangarde. Beograd: Zavod za udzbenike i nastavna sredstva.
68. Palavestra, P. 2012. Književnost Mlade Bosne. Banja Luka: Grafid.
69. Pavlović, D. 1901. Kraljica Viktorija. Srpski književni glasnik. Vol.1, br.1. str. 49-52.
70. Petković, R. 1974. Teoretski pojmovi nesvrstanosti. Beograd: Rad
71. Petković, R. 1989. Nesvrstanost i Jugoslavija na pragu XXI veka. Zagreb: Školska knjiga
72. Petković, V. 2023. Izabrane pesme. Čačak: Gradska biblioteka.
73. Petranović, B. Štrbac, Č. 1977. Istorija socijalističke Jugoslavije. Beograd: Radnička štampa
74. Popović, B. 2020. Antologija novije srpske lirike. Beograd: PortaLibris

75. Radojević, S. 2018. Odnos politike i strategije: reafirmacija strategijskih studija? Srpska politička misao vol.62, br. 4. str. 77-94
76. Radonjić, N. 2023. Slike Afrike u Jugoslaviji. Beograd: Institut za noviju istoriju Srbije.
77. Radulović, M. 1989. Modernizam I Srpska idealistička filozofija. Beograd: Prosveta
78. Ristić, M. 1979. Knjizevna politika: članci i pamfleti. Beograd: Rad.
79. Roshon, T. 1988. Mobilizing for Peace: The Antinuclear Movements in Western Europe. Princeton University Press.
80. Sekulić, I. 2001. Šta ja vidim. Beograd: Jugoslovenska knjiga.
81. Skerlić, J. 1911. Srpski književni glasnik 1901-1914. Beograd: Davidović
82. Skerlić, J. 1964. Pisci i knjige V. Beograd:Prosveta
83. Slabinac, G. 1988. Hrvatska književna avangarda: poetika i žanrovski sistemi. Zagreb: August Cesarec.
84. Slijepčević, P. 1916. Nova stradanja. Njujork: izdanje o trošku Pupina M.
85. Slijepčević, P. Leontić, Lj. 1916 Jugoslovensko jedinstvo: manifest Jugoslovenske ujedinjene omladine. Valparaizo: Jugoslovenska država
86. Snyder, J. 1977. The Soviet Strategic: Implications for Nuclear Options. A project Air Force report prepared for the United States. Santa Monica, CA: RAND Corporation R-2154-AF.
87. Stele, F. 1971. Slovenski impresionizam. Zagreb: IKP Naprijed.
88. Tešić, G. 2007. Otkrovenje srpske avangarde: kontekstualna čitanja. Beograd: Čigoja štampa.
89. Todorović, P. 2022. Zenitodadaizam u srpskoj književnosti. Beograd: Donat Graf
90. Trubeckoj, N. (2004) Evropa i čovečanstvo. Beograd: Logos
91. Veljković, V. 1901. Konferencija mira. Srpski književni glasnik. Vol. 1, br.1 str. 36-48.
92. Videkanić, B. 2020. Nonaligned Modernism. Montreal: McGill-Queen's University Press.

93. Vinaver, S. 1920. Manifest ekspresionističke škole. Beograd: Progres
94. Vinaver, S. 1981. Gromobran Svemira. Beograd: Filip Višnjić
95. Vitošević, D. 1989. Do Evrope i natrag: ogledi, knjiga 2. Gornji Milanovac: Dečje novine
96. Vračar, M. Stanojević G. 2019. Strateška kultura Srbije i koncept totalne odbrane. Vojno delo, vol. 71, br. 8, str. 294-315
97. Vrančić, J. 1972. Pristupna razmatranja o ekspresionizmu u hrvatskoj umetnosti. Zadar: Filozofski fakultet.
98. Vučković, R. 1979. Poetika hrvatskog i srpskog ekspresionizma. Sarajevo: Svetlost.
99. Vučković, R. 2011. Poetika srpske avangarde. Beograd: Službeni glasnik.
100. Vučković, R. 2011. Poezija srpske avangarde. Beograd. Službeni glasnik.
101. Zečević, B. 2023. Zatamljeni ekran. Beograd: Catena Mundi

Да ли су коришћена литература и референце релевантне у погледу обима, садржаја и савремености.

ДА

НЕ

4.5. Циљеви истраживања

Научни циљ дисертације „(Ре)конструкција југословенске стратешке културе: од револуционарне авангарде до социјалног модернизма“ је да се на примеру Југославије продуби разумевање концепта стратешке културе и њеног утицаја на обликовање националног идентитета, друштвених норми, као и унутрашње и спољне политике. Кроз детаљну анализу културних и уметничких покрета, попут авангарде и социјалног модернизма, истраживање настоји да расветли конструисање југословенске стратешке праксе. Овакав приступ доприноси ширем разумевању значаја културе у међународним односима и нуди иновативни теоријски оквир за даље проучавање стратешке културе.

На друштвеном плану, дисертација има за циљ да понуди нову перспективу у тумачењу југословенског наслеђа, посебно у контексту савремених криза идентитета и стратешке оријентације земаља наследница Југославије. Испитивањем културних пракси и идеја из прошлости, дисертација може пружити основ за дијалог о актуелној културној политици и допринети критичкој анализи савремених трендова у друштву, попут ревизионизма и односа према култури сећања.

Истраживање је релевантно за разумевање транснационалних културних утицаја, као и за развој критичког приступа у изградњи нових безбедносних политика које уважавају културне и друштвене разлике. Посебно значење добија у борби против културне хегемоније и очувању националних идентитета, нудећи смернице за прилагођавање савремених политика крупним геополитичким променама које стоје пред човечанством.

Да ли су циљеви истраживања јасно дефинисани и усклађени са предметом истраживања?

ДА

НЕ

4.6. Хипотеза истраживања: главна и помоћне хипотезе

Главна хипотеза:

Идејни коријени југословенске спољнополитичке стратегије налазе се у модернизму – културној иновацији – предратне револуционарне омладине, која се даље развија у Краљевини СХС и свој коначни облик задобија у СФРЈ послје Резолуције Информбироа 1948. године

Помоћне хипотезе:

1. Научни социјализам и друштвене формације истичу се као пресудни чинилац политичких идеологија источног блока за вријеме СССР-а. У случају Југославије сматрамо да је ријеч о „стилској формацији“ која одражава модернистичке и авангардне културне токове.
2. Култура не подразумијева само репродукцију традиције и обичаја већ и један креативни процес који може довести до нових државних заједница и наднационалних творевина.
3. Стратешка култура претпоставља корелацију између културне праксе и спољнополитичког позиционирања. Она се препознаје када су културно-симболичке поруке у сагласју са стратешко-политичким опредјељењима.
4. Доктрина несврставања, најважнији аспект југословенског спољнополитичког позиционирања, своје утемељење проналази у политичко-идеолошким основама модернистичке културе.
5. Југословенска стратешка култура представљала је антипод западноцентричном културном моделу те није имала перспективу након пада Берлинског зида.
6. Значај стратешке културе долази до изражаја у контексту тзв. „хибридног рата“ и „рата нових генерација“. Она одражава тенденцију проширивања појма стратегије на економске, културне, цивилне и све остале нетрадиционалне аспекте безбједности.

Да ли је хипотеза истраживања јасно дефинисана?

ДА

НЕ

4.7. Очекивани резултати

Проучавањем југословенске стратешке културе пре свега желимо да истакнемо први план културолошки аспект међународних односа. Наглашавамо значај уметничких и стилских формација на уобличавање друштвено-политичке свакодневнице. Имајући у виду да се у великој мери ослањамо на приступ „друге генерације“ стратешко културних истраживача, наш теоретски допринос огледа се у продубљивању конструктивистичке теорије друштвених наука, оне радикалне, према којој је реалност субјективно конструисана, а идеје и култура неисцрпни покретач друштвених активности. Истражујући културну еволуцију једне генерације јужнословенских модерниста, ми заправо приказујемо покушај да се из ратних разарања, свет преобликује у хармоничну и продуховљену заједницу.

Разумевање начина на који се југословенска културна матрица одражавала на стратешке преференције, има много практичних користи за савремену Србију. Као прво, Србија у међународној политици данас представља *de facto* и *de jure* наследника Југославије. Друго, најистакнутије архитекте, књижевници, сликари и редитељи из прошлог века не могу бити исправно протумачени ван југословенског контекста. Слична ситуација је и са политичарима и стратезима. Треће, сведоци смо тектонских геополитичких потреса, нагле дисперзије глобалне моћи колективног Запада и појаве алтернатива евроцентричном погледу на међународну политику. Као антиколонијална авангарда која већ средином

прошлог века најављује сличан сценарио, југословенска стратешка култура са собом носи значајни симболички потенцијал. Светска већина препознала је ове тенденције, те се поводом обележавања 60. годишњице оснивања Покрета несврстаних земаља поново окупља у Београду, исказујући приврженост несврстаним начелима. За очекивати је да ће паралелно са слабљењем западног колонијализма, посебно у Африци, значај југословенске културе још више долазити до изражаја, самим тим и Србије, као стратешко-културног наследника.

Да ли је образложен научни значај и/или потенцијална примјена очекиваних резултата?	<u>ДА</u>	НЕ
---	-----------	----

4.8. План рада и временска динамика

1. март - јун 2024: примарни преглед релевантне литературе и израда плана истраживања (пријава теме докторске дисертације);
2. јун - август 2024: секундарни преглед релевантне литературе и планирање реализације;
3. септембар – новембар 2024: писање докторске дисертације;
4. децембар 2024: одбрана докторске дисертације.

Да ли су предложени одговарајући план рада и временска динамика израде дисертације?	<u>ДА</u>	НЕ
---	-----------	----

4.9. Материјал и методологија рада

Југословенској стратешкој култури приступамо помоћу радикалног конструктивизма. Реч је о теоретско-методолошком приступу карактеристичном за „Другу генерацију“ истраживача стратешке културе. (Klein 1995) Према овом приступу реалност се не може посматрати објективно, изван посматрача, већ само као производ субјективне конструкције, унутрашњих и спољашњих интеракција појединаца са околином. Радикални конструктивизам произилази из хипотезе према којој је перцепција реалности важнија од саме реалности, те се фокусира на начине на који људи конструишу своју реалност. (Chul 2009) Другим речима, радикални конструктивизам се бави конституисањем култура, идентитета и обичаја посматраног објекта, а не његовим утицајем на реалност. Пред нама је строго квалитативна метода чији је циљ, не само да објасне културне симболе, већ да разуме њихов смисао и значај у конкретном друштву.

Језик и текст представљају главни објекат анализе конструктивистичких метода. На њих се гледа као на форму која конституише свет (Ajzenhamer 2020). Написани текст, али и уметничка дела нису само одраз реалности, већ служе за редефинисање устаљених друштвених структура. Зато се у емпиријском дела наше дисертације претежно бавимо критичком анализом писаног текста најзначајнијих актера јужнословенског уједињења. Реч је о поборницима модернистичких културних традиција чије текстове проналазимо у бројним часописима, брошурама, манифестима и песмама. Показујемо њихова субјективна искуства, доживљаје стварности, слутње и страхове али и покушај успостављања „оптималне пројекције будућности“, а самим тим нове друштвене стварности чији је први корак био јужнословенско уједињење. Касније ћемо се дотаћи и сликарства, архитектуре и осталих сфера уметности, али писани текст југословенских модерниста за нас остаје

централни објекат анализе.

Према радикалном конструктивизму, култура је динамичан процес интеракције појединаца и колектива у коме се непрекидно реконструишу представе о реалност. Она је у сагласју са дефиницијом културе као „скупа свих промена и творевина које су настале у природи, друштву и људском мишљењу“ (Кнежевић 2019). Слично је и са концепцијом стратешке културе, помоћу које анализирамо процес конституисања културних образаца и менталних представа од значаја за стратешко опредељење и међународно позиционирање. Дакле, стратешка култура применом методологије радикалног конструктивизма истражује како се унутар једне заједнице формирају симболичке мреже значења на основу којих се дефинише шта је важно, који су ризици и могућности, а последично најоптималнију спољно-политичку стратегију. Из наведеног следи да је стратешка култура много шири појам од „скупа веровања и навика у односу према употреби војне силе“ (Longhurst 2004), те да се може дефинисати као „идеологији јавног дискурса која усмерава приоритете војним интервенцијама“. (Klein 1988) Геополитички статус, однос према савезницима, економски и дипломатски интереси, представљају саставни део идеологије јавног дискурса који у значајној мери ограничавају доносиоце одлука. Како би разумели могућности доносиоца одлуке неопходно је разумети одакле та ограничења долазе и како су она конституисана. То заправо значи да методологија радикалног конструктивизма приликом стратешко-културних истраживања смењује фокус са борбе између међународних субјеката, на однос између националне елите и њених грађана, начина на који се власт легитимише, што се у критичкој теорији означава као „културна хегемонија“ (Сох 1987).

Не рачунајући теоријско-методолошки део, дисертација је подељена хронолошки, у три књижевно-историјска периода: предратни, међуратни и послератни. На изглед, реч је о посве различитим културно-уметничким периодима. Међутим, ми покушавамо да докажемо да су они међусобно испреплетани, да се надовезују један на други и да је правилно тумачење могуће само у једном свеобухватном приступу. У том контексту, први део посвећујемо околностима који утичу на ширење модернизма унутар јужнословенског културног простора, формирању такозване национално-револуционарне омладини која је уједно представљала кључни фактор јужнословенског уједињења (Ћубриловић 1982). На основу њихове књижевне делатности покушавамо да реконструишемо унутрашње мотиве и душевне немире који их мотивишу на културно месијанство, а чији је идејна срж била југословенство. Почетком 20 века, од Словеније, преко Хрватске, Босне и Херцеговине, све до Србије, приметна је једна нова стилска формација усмерена на радикалну промену друштвеног система (Andonovska 2021). Реч је о снажној модернистичкој културној дифузији која услед објективних друштвено-политичких околности проналази погодно тло управо у балканско-патријархалној средини.

У следећем делу дисертације анализирамо (стратешку) културу Краљевине СХС између Првог и Другог светског рата, у такозваном међуратном периоду. Предмет истраживања, као и у првом делу јесу књижевно-уметнички изрази, али не више омладинаца већ високо профилисаних југословенских модерниста, у првом реду зенитиста, авангардиста, надреалиста, експресиониста... (Dimitrijević 2022) Истичемо да у новоформираној држави модернисти остају на маргини, те не остварује значајнији утицај на стратешку праксу. У монархистичко-конзервативној Југославији, прогресивни уметници сматрани су „аутсајдерима“, претежно због њихових револуционарних и социјалних тежњи. Непосредно после Првог светског рата у Споменици Гаврилу Принципу, Милош Црњански ће написати: „гладан и крвав је народ мој, а славна прошлост је лаж“,

наговештавајући раскол модернистичких уметника и званичне југословенске културе, што је заправо представљало само наставак предратних културних сукоба.

Без обзира на велике уметничке домете, чак и за европске оквире, модернизма у монархистичкој Југославији остаје само „резервна култура“ (Milnović 2023). Слична ситуација је била и у послератном периоду, када Југославија преузима социјалистички реализам од СССР-а. Тек после резолуције информбироа 1948. године, дистанцирањем од Москве и у потрази за адекватним стратешко-културним алтернативама Београд се опредељује за модернизам. То је и званично потврђено у чувеним културно-политичким дебатама унутар „сукоба на левици“ које предводи Мирослав Крлежа (Videkanić 2020). Стога, у трећем делу дисертације показујемо како изгледа када „социјални модернизам“ коначно постане званична културна идеологија, захватајући све важније сфере јавне уметности, од сликарства и архитектуре, до литературе и филма. Показујемо како државни апарат формира једну нову симболичку мрежу значења, стварајући посве нови југословенски идентитет који ће се касније и одразити на геополитичка опредељивања, спољнополитичке доктрине итд. Истичући корелацију између културне и стратешке праксе доказујемо да социјални модернизам није само контекст унутар кога акције добијају смисао, већ својеврстан циљ који условљава и чини могућим политичке акције (Lock 2010). Стога, уколико разумемо симболичку мрежу значења југословенског социјалног модернизма, спољнополитичка стратегија Београда нам се мора учинити као логична и једина могућа. Имали би довољно основа да тврдимо како је Југославија, тачније СФРЈ заиста поседовала једну посебну стратешку културу.

Да ли су предвиђени материјал и методологија рада одговарајући?	<u>ДА</u>	НЕ
4.10. Мјесто, лабораторија и опрема за експериментални рад		
Није потребно.		
Да ли су предвиђени одговарајуће мјесто, лабораторија и опрема за експериментални рад?	ДА	НЕ
Да ли је планирана сарадња са другим институцијама у земљи и иностранству?	ДА	НЕ
Да ли је тема подобна?	<u>ДА</u>	НЕ

5. ЗАКЉУЧАК		
Да ли студент испуњава прописане услове?	<u>ДА</u>	НЕ
Да ли је тема подобна?	<u>ДА</u>	НЕ
Да ли први ментор испуњава прописане услове?	<u>ДА</u>	НЕ
Да ли други ментор испуњава прописане услове?	<u>ДА</u>	НЕ
<i>Образложење (до 300 ријечи):</i>		
На основу горе наведеног комисија налази да кандидат и ментор испуњавају прописане услове, као и да је ријеч о теми подобној за истраживање у оквиру међународних односа.		

Комисија посебно истиче занимљив спој проучавања културолошког аспекта међународних односа који ће кандидат у дисертацији обрађивати у контексту стратешке културе. Кандидату је комисија сугерисала да у изради докторске дисертације посебан осврт направи на Покрет несврстаних као основну смјерницу спољне политике СФРЈ, као и то да се дотакне утицаја југословенске на заснивање српске стратешке културе након 1991. године. Комисија наглашава да је, у теоријском смислу, радикални конструктивизам прихватљив теоријски образац за предметно истраживање. Помоћу њега кандидат ће преиспитати основ југословенске идеје у култури пред Велики рат као и рефлексije на југословенско друштво и спољну политику након Другог свјетског рата, а које је донијела занесеност југословенска идеја.

Мјесто и датум:
У Бањој Луци, 22. 11. 2024.

др Милош Шолаја, редовни професор
Предсједник комисије, с.р.

др Синиша Атлагић, редовни професор
Члан, с.р.

др Владе Симовић, ванредни професор
Члан, с.р.

ИЗДВОЈЕНО МИШЉЕЊЕ: Члан комисије који не жели да потпише извјештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије дужан је да у извјештај унесе образложење, односно разлоге због којих не жели да потпише извјештај.

У прилогу Извјештаја доставити:

1. Одлуку о прихватању пријаве теме докторске дисертације;
2. Одлуку о именовању Комисије за оцјену подобности студента, теме и ментора за израду докторске дисертације;
3. Доказе о подобности чланова комисије (радови и пратећи докази из члана 12. Правила студирања на III циклусу студија за студије започете закључно са академском годином 2021/2022, односно докази из члана 31. Правила студирања на трећем циклусу студија за студије започете од академске 2022/2023. године); и
4. Доказе о подобности првог ментора/другог ментора (радови и пратећи докази из члана 11. Правила студирања на III циклусу студија за студије започете закључно са академском годином 2021/2022, односно докази из члана 30. Правила студирања на трећем циклусу студија за студије започете од академске 2022/2023. године).